

NORGES HØYESTERETT

Den 3. september 2025 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Noer, Arntzen og Thyness i

HR-2025-1667-U, (sak nr. 25-098194SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning:

A (advokat Ingolf Holmen)

mot

B (advokat Ole Edvard Tokvam)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte en anke fremmet etter tvisteloven § 29-13 andre ledd i sak om pengekrav.
- (2) Kravet i saken gjelder tilbakebetaling av lån på 500 000 som ble gitt til ankende parts foreldre – ekteparet C – i 2012. Lånet skulle gjøre foreldrene i stand til å kjøpe gården fra sønnen A – ankende part i saken her – slik at eiendommen kunne forbli i slekten. Motytelsen var at B, ankemotparten, fikk enerett til å utvikle og eventuelt kjøpe deler av eiendommen som lånet skulle benyttes til å kjøpe. Avtalen ble ikke tinglyst på eiendommen, og det ble ikke etablert pant for lånet.
- (3) Eiendommen ble solgt av As mor, som satt i uskifte, til en tredjeperson i 2021. Etter dette krevde B tilbakebetaling av lånet. A overtok boet til privat skifte etter morens død i 2021. Stevning ble tatt ut 26. juni 2024.
- (4) Vestre Innlandet tingrett avsa 21. desember 2024 dom med slik domsslutning:
 - «1. A dømmes til å betale B 910 700,83 – nihundreogtitusensyvhundrekommaåttitre – kroner med tillegg av forsinkelsesrente fra 26. juni 2024 og til betaling skjer.
 2. A dømmes til å betale 163 197,5 – etthundreogsekstiretusenetthundreognittisjukommafemti – kroner til B innen 14 dager fra dommens forkynnelse.»
- (5) A anket til lagmannsretten.

- (6) Eidsivating lagmannsrett traff 30. april 2025 beslutning med slik slutning:
- «1. Anken nektes fremmet.
 2. A betaler til B 18 750,-
attentusensyvhundreogfemti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av beslutningen.»
- (7) A har anket til Høyesterett. Det gjøres gjeldende at det er begått saksbehandlingsfeil, da begrunnelsen etterlater tvil om lagmannsretten har vurdert et nytt bevis fremlagt i anken. Beviset er av betydning ved vurderingen av om salget av gården innebar mislighold fra ekteparet C sin side og dermed av betydning for foreldelsesfristens utgangspunkt.
- (8) B har inngitt tilsvaer. Det gjøres gjeldende at lagmannsrettens begrunnelse viser at den har foretatt en reell og samvittighetsfull prøving av anken, og at nytt bevis er vurdert.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalgs* kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, herunder den begrunnelsen lagmannsretten har gitt, jf. tvisteloven § 29-13 femte ledd fjerde punktum. Det vises til HR-2025-1005-U avsnitt 13 om hva prøvingen omfatter.
- (10) Vilkåret for at lagmannsretten skal kunne nekte en anke fremmet etter tvisteloven § 29-13 andre ledd, er at retten enstemmig finner at «det er klar sannsynlighetsovervekt for at anken ikke vil føre fram». Vilkåret skal tolkes strengt, og det må gå fram at lagmannsretten har foretatt en selvstendig og reell prøving av anken. Begrunnelsen må vise hvordan lagmannsretten har kommet fram til sin konklusjon, jf. Prop. 34 L (2022-2023) side 101, hvor det heter:
- «At det nå gjelder krav om begrunnelse for beslutning om å nekte anke fremmet, innebærer at det må skje en realitetsbehandling av anken forut for en eventuell nektelse. Begrunnelsen må vise at lagmannsretten har foretatt en reell og samvittighetsfull prøving, og den må være tilstrekkelig til at det kan etterprøves hvordan lagmannsretten har kommet til sin konklusjon.»
- (11) Hvilke krav som stilles til lagmannsrettens begrunnelse vil også påvirkes av om det er fremsatt nye anførsler og lagt fram nye bevis i saken, jf. HR-2019-1797-U avsnitt 11, 15 og 16.
- (12) Ved den konkrete vurderingen i saken har ankeutvalget delt seg i et flertall og et mindretall.
- (13) Ankeutvalgets flertall, *dommerne Noer og Thyness*, har kommet til at lagmannsrettens beslutning må oppheves. Flertallet viser til at et sentralt punkt i anken til lagmannsretten var anførselen om at morens salg av eiendommen var brudd på avtalen som var inngått mellom B og ekteparet C. For å underbygge dette la A fram salgsoppgaven fra salget som nytt bevis i saken. Her var avtalen mellom B og ekteparet C om lån og utbyggingsrett ikke nevnt. Etter As syn medførte dette at Bs rett til utbygging og eventuelt kjøp av deler av eiendommen ville falle bort i og med at kjøper av eiendommen ikke var gjort kjent med avtalen. Dette var nytt for lagmannsretten.

- (14) A hadde i anken en omfattende argumentasjon for at dette var et mislighold som gjorde at foreldelsesfristen etter foreldelsesloven § 3 nr. 2 startet sitt løp ved salget av gården, og at kravet fra ankemotparten var foreldet.
- (15) Lagmannsretten mente at synspunktet ikke kunne føre fram, og begrunnet dette slik:
- «For at anken eventuelt skulle ha noen utsikt til å vinne frem, måtte salget av gården utgjøre mislighold. Her har A noe støtte i partenes etterfølgende opptreden, der kravet bringes til forfall straks, og ikke i henhold til punkt 7 i avtalen. Men også på dette punktet mener lagmannsretten at tingrettens argumentasjon er riktig og langt mer overbevisende enn As, og dekkende for hvordan lagmannsretten også vurderer dette. Lagmannsretten mener det er lite sannsynlig at den etter en ankeforhandling vil komme til et annet resultat, og at det er klar sannsynlighetsovervekt for at resultatet fra tingretten vil stå seg.»
- (16) Lagmannsretten uttaler videre to ganger i avgjørelsen at det ikke er tilbudt nye bevis i saken.
- (17) Etter flertallets syn gir begrunnelsen fra lagmannsretten i liten grad uttrykk for noen selvstendig og reell vurdering av spørsmålet om salget utgjorde mislighold, og om dette hadde betydning for foreldelsesfristen. Ingen av de argumentene som er fremført i anken til støtte for As syn, er kommentert. Lagmannsretten nøyer seg med å vise til tingrettens vurderinger. Det er videre feil når lagmannsretten slår fast at det ikke er fremlagt nye bevis i saken, idet ankende part la fram den nevnte salgsoppgaven. Ankeutvalgets flertall har på denne bakgrunn kommet til at lagmannsrettens kjennelse må oppheves.
- (18) Ankeutvalgets mindretall, *dommer Arntzen*, mener tingrettens og lagmannsrettens begrunnelse sett i sammenheng viser at lagmannsretten har foretatt en forsvarlig overprøving, og at det nye beviset uansett ikke ville gitt et annet bevisresultat, jf. Rt-2015-235 avsnitt 17 om ankesiling etter straffeprosessloven § 321. Gjennom tilslutningen til tingrettens dom er det også klart hva lagmannsretten har lagt til grunn og bygget på, og hensynet til overprøving og etterprøvbarhet er således ivarettatt, jf. Rt-2009-1233 avsnitt 24.
- (19) Tingretten har gitt en utførlig og fyllestgjørende begrunnelse for at B har et *kontraktsmessig* tilbakebetalingskrav forankret i avtalens punkt 7 om «bortfall av kontrakt», slik han gjorde gjeldende i stevningen. Det er punkt 7 som regulerer tilbakebetalingsplikten, herunder at tilbakebetalingskravet forfaller til betaling to år etter kontraktens bortfall. Avtalen inneholdt ikke noe salgsforbud, og tilbakebetalingskravet er ikke forankret i kontraktsstridige omstendighetene rundt salget.
- (20) Lagmannsrettens beslutning er kortfattet, men viser etter mindretallets syn at lagmannsretten har foretatt en samvittighetsfull og reell vurdering av anken. Så lenge B ikke har fremmet et misligholdskrav, kan mindretallet ikke se at det var nødvendig for lagmannsretten å foreta en nærmere drøftelse av As anførsler knyttet til mislighold. Salgsoppgaven som skulle underbygge at låntaker hadde misligholdt avtalen, var da uten betydning.
- (21) Mindretallet mener anken bør forkastes og sakskostnader tilkjennes B.
- (22) Anken har etter dette ført frem, og flertallet finner at ankende part tilkjennes sakskostnader med hjemmel i tvisteloven § 20-2. Det er ikke inngitt kostnadsoppgave. Utvalget finner at sakskostnadene passende kan settes til 12 500 kroner inklusive merverdiavgift. Rettsgebyr med 7 884 kroner kommer i tillegg.

- (23) Kjennelsen er avsagt under dissens.

S L U T N I N G

1. Lagmannsrettens beslutning oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler B til A 20 384 – tjuetusentrehundreogåttifire – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)